

1.1 මතය

ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නාවූ මතය වේ.

1.2 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී. ලං. වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී.

මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, ආයතනය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය ආයතනය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

ආයතනයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, ආයතනයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නාවූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්ස්ථානිකය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස ආයතනයේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ ස්වදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබා ගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථය ද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ආයතනයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති,

පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ආයතනය ක්‍රියාකර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාල සීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීති වලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරී බලය සහිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම් කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරී බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශ වීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්වා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාල වකවානුවලදී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීමට ප්‍රමාණවත් “මනාලෙස සැලසුම් කරන ලද” අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් ආයතනය විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ.

1.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආයතන සංග්‍රහය	ii වන කාණ්ඩයේ 13.2 ඡේදය ආයතනයේ ගිණුම් අංශයේ සේවය කරමින් සිටි කළමනාකාර සහකාරවරියක් විසින් ලේඛන වෙනස් කරමින් රු.787,932ක මුදලක් වංචාකර ඇති බව 2019 පෙබරවාරි හෙළි වී තිබුණු අතර මූලික විමර්ශන සඳහා එම කාලයේදීම විමර්ශන නිලධාරියෙකු පත්කර තිබුණි. එම මූලික විමර්ශනය කොපමණ කාලයක් ඇතුළත නිම කළ යුතුද යන්න එම පත්වීම් ලිපියේ සඳහන් කර නොතිබීම හේතුවෙන් මූලික විමර්ශන වාර්තාව 2020 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විටත් ආයතනයට ලබා දී නොතිබුණි.	මූලික විමර්ෂණ නිලධාරී හට මෙම මූලික විමර්ෂණය කඩිනමින් නිම කර විමර්ෂන වාර්තාව ලබා දෙන ලෙස වාචිකවත් ලිඛිතවත් නිතර නිතර ඉල්ලීම් ද කර ඇත ඊට ප්‍රතිචාර ලෙස ඔහු විසින් අප වෙත දන්වා ඇත්තේ මෙම මුදල් වංචාවට අදාළව විශාල ප්‍රමාණයක සාක්ෂිකරුවන් සිටින බැවින් මෙහි සංකීර්ණ තත්ත්වයක පවතින බැවින් දින නියම කර අවසන් කර වාර්ථාවක් ලබා දිය නොහැකි බවත් හැකි ඉක්මනින් නිම කරන බවත්ය.	ආයතන සංග්‍රහයේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

(ආ) 2015 ජූලි 14 දිනැති අංක 2015/01 රාජ්‍ය වක්‍රලේඛය 2015 ජූලි 14 දිනැති අංක 2015/01 රාජ්‍ය වක්‍රලේඛය අදාළ කාර්යය නිමවී දින 10ක් ඇතුළත අත්තිකාරම් පියවිය යුතු වුවද, නිලධාරීන් 21 දෙනෙකු විසින් අවස්ථා 35කදී ලබාගත් අත්තිකාරම් පියවීම සඳහා දින 05 සිට දින 135 දක්වා කාල පරාසයක් ප්‍රමාද කර තිබුණි.

(ඇ) 2018 ජූලි 18 දිනැති අංක 03/2018 කළමනාකරණ සේවා වක්‍රලේඛයේ 11 ඡේදය 2018 ජූලි 18 දිනැති අංක 03/2018 කළමනාකරණ සේවා වක්‍රලේඛයේ 11 ඡේදය සේවා පූර්ව දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතියකින් තොරව පාලක සභා අනුමැතිය මත පමණක් 2018 සැප්තැම්බර් මාසයේදී සේවකයන් 11 දෙනෙකු බඳවාගෙන තිබුණු අතර 2019 දෙසැම්බර් 31 වන විට ඔවුන් වෙනුවෙන් ආයතනයේ අරමුදල් වලින් රු.1,459,978ක මුදලක් වැටුප් ලෙස ගෙවා තිබුණි. 2018 වර්ෂයේ ගන්නා ලද අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණයක් අනුව අනුමත සේවක සංඛ්‍යාව ඉක්මවා කාර්යය මණ්ඩලය බඳවා ගන්නා ලදී. නමුත් එසේ බඳවා ගන්නා ලද කාර්යය මණ්ඩලය මේ වන විට අනුමත කාර්යය මණ්ඩලය ඉක්මවා ඇත්තේ තිදෙනෙකු පමණි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.19,153,413 උනන්දුවක් වූ අතර ඊට අනුරූපව ඉකුත් වර්ෂයේ උනන්දුවක් රු. 15,238,872 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.3,914,541ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. ඉකුත් වර්ෂයට වඩා සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම වැඩි වී තිබුණද, සමාලෝචිත වර්ෂයේ ව්‍යාපෘති වියදම් වැඩිවීමේ ප්‍රතිඵලය ඉහළ අගයක් ගැනීම මෙම පිරිහීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2011 වර්ෂයේ සිට 2018 වර්ෂය දක්වා වූ කාල පරාසයක සිට පවතින එකතුවරු.2,520,053 ක් වූ නිරවුල් නොවූ ශේෂ 11 ක් ගෙවා අවසන් කිරීමට හෝ මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව ආදායමට ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	විගණනය විසින් පෙන්වා දී ඇති ශේෂ හැකිතාක් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කරන බව කාරුණිකව දන්වමි.	දීර්ඝ කාලයක සිට නිරවුල් නොවී පවතින ශේෂයන් නිරවුල් කර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිවැරදි තත්ත්වයන් ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) ආයතනය සතු රසායනාගාරය ජාත්‍යන්තර තත්ත්වයේ පිළිගත් රසායනාගාරයක් ලෙස නවීකරණය කිරීම සඳහා 2015 වර්ෂයේදී රුපියල් මිලියන 61.6 ක් වැය කර උපකරණ	සාමාන්‍යයෙන් ඕනෑම රසායනාගාරයක කාලයෙන් කාලයට සිදු කරනු ලබන සහ සිදුවිය යුතු ක්‍රියාවලියකි. ඒ අනුව එවකට පැවති අවශ්‍යතාවය පිළිබඳ සලකා බැලීමෙන් පසු මෙම උපකරණ මිලදී	උපකරණ මිලදී ගැනීමට සකස් කළ ව්‍යාපෘති වාර්තාව පරිදි රසායනාගාරය ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්ට අනුව පර්යේෂණ

මිලදී ගෙන රසායනාගාරය නවීකරණය කර තිබූ නමුත් ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්ට අනුව පර්යේෂණ සිදුකිරීම සඳහා අවශ්‍ය ජාත්‍යන්තරව පිළිගත හැකි සහතික (accreditation) ලබාගෙන නොතිබීම හේතුවෙන් මෙම ආයතනය විසින් සිදු කරනු ලබන පර්යේෂණ සඳහා පිළිගත හැකි භාවයක් ලබාගැනීමට අපොහොසත් වී තිබුණි.

ගන්නා ලදී.

ශ්‍රී ලංකාවේ සිට විදේශ රටවලට අපනයනය කරනු ලබන ආහාර ද්‍රව්‍ය ආදිය සඳහා එම රටවල අවශ්‍යතාවය මත Accreditation සහතික ඇති රසායනාගාර වලින් පමණක් සාම්පල පරීක්ෂා කිරීම කල යුතුව ඇත.

මේ වන විට Accreditation සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු සිදුකරමින් පවතින අතර 2020 වසරේ අවසානය වන විට මෙම කාර්යය සම්පූර්ණ කිරීමට සැලසුම් කර ඇත.

සිදුකිරීම සඳහා අවශ්‍ය ජාත්‍යන්තර පිළිගත හැකි සහතික (accreditation) ලබාගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ඇ) කෘෂි භෝග වල පශු අස්වනු හානිය අවම කිරීම ආයතනයේ ප්‍රධාන අරමුණක් වූ අතර ඒ වෙනුවෙන් 2009 වර්ෂයේ සිදුකර තිබූ මූලික සමීක්ෂණයකට අනුව කල්තබාගත නොහැකි කෘෂිභෝගවල පශු අස්වනු හානිය සියයට 30ත් සියයට 40ත් අතර පැවති බව හඳුනාගෙන තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන්වන විට එම සමීක්ෂණය සිදුකර වසර 10ක පමණ කාලයක් ගතවී තිබුණත් වර්තමානයේ පශු අස්වනු හානිය අවමකරගෙන තිබූ ප්‍රමාණය ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් කොපමණද යන්න හඳුනා ගත හැකි වන අන්දමේ දත්ත සමුදායක් ආයතනය සතුව නොපැවතුණි.

මෙහි ඇති වැදගත්කම සලකා 2021 වර්ෂයේ යෝජිත පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති සඳහා මෙම අධ්‍යයනයට අදාළ යෝජනාවලිය කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය වෙත මේ වන විට යවා ඇත. ඒ සඳහා අප ආයතනයේ පර්යේෂණ උපදේශන කමිටුවේ අනුමැතියද ලැබී ඇත. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිබෝග වල පසු අස්වනු හානිය පිළිබඳ මේ වන විට පවතින නිවැරදි දත්ත ලබාගැනීමට හැකිවනු ඇත.

පශු අස්වනු හානිය අවම කරගෙන තිබූ ප්‍රමාණය කොපමණද යන්න හඳුනාගත හැකිවන පරිදි දත්ත පද්ධතියක් පවත්වාගත යුතුය.

(ඈ) ආයතනය විසින් 2009 වර්ෂයේ සිට සිදුකරන ලද පර්යේෂණවල ප්‍රතිඵල ලෙස නව සොයාගැනීම් 08ක් සඳහා ජේටන්ට් බලපත්‍ර ලබාගෙන තිබූ නමුත් එම නව සොයා ගැනීම් වලින් කෘෂිකර්ම හා පසු අස්වනු ක්ෂේත්‍රය ඔස්සේ රටේ ආර්ථිකයට සිදු කර තිබූ දායකත්වය කුමක්ද යන්න සනාථ කිරීමට අවශ්‍ය තොරතුරු කිසිවක් විගණනයට ඉදිරිපත් නොකිරීම හේතුවෙන් පර්යේෂණ වල ප්‍රතිඵල ජේටන්ට් බලපත්‍ර ලබාගැනීමට පමණක් සීමා වී තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය

මෙම ජේටන්ට් බලපත්‍ර 08 න් 1.සහල් ආශ්‍රිත කාබනික සුප් කැටය මේ වන විට අයකිරීමක් සහිතව (රු 10,000.00) නිෂ්පාදකයෙකු වෙත ලබා දී ඇත.

2.සහල් ආශ්‍රිත අයිස් ක්‍රීම් සඳහා වූ තාක්ෂණය මේ වනවිට ආයතනය මගින් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හරහා ක්ෂේත්‍රයට හඳුන්වා දීම සිදුකර ඇත.

පෞද්ගලික ව්‍යවසායකයන් සහභාගී කරගත් විශේෂ වැඩමුළුවක් පැවැත්වීමට යෝජනා කර ඇති අතර මෙහිදී ජේටන්ට් බලපත්‍ර සඳහා අදාළ තාක්ෂණයන් මෙන්ම මේ වනතෙක් ක්ෂේත්‍රයට හඳුන්වා නොදුන් ආයතනය සතු අනෙකුත් තාක්ෂණයන්ද හඳුන්වා දීමට බලාපොරොත්තුවේ.

ආයතනයේ ප්‍රධාන අරමුණු ඉටුකර ගැනීම වෙනුවෙන් ආයතනයෙන් ලැබෙන දායකත්ව ප්‍රමාණය වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා මෙම කරුණු කෙරෙහි නිසි අවධානය යොමුකළ යුතුය.

- (ඉ) 2015 වර්ෂයේදී විද්‍යාගාර පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා රු.15,216,575කට මිලදී ගෙන තිබූ හා වර්ෂයකට රු.275,000ක නඩත්තු වියදමක් දරමින් පූර්ණ වායුසමන තත්ත්වයක පවත්වාගෙන යන Gas Chromatograph Mass Spectrometer (CGMS) යන්ත්‍රය මේ දක්වා ආයතනයේ කිසිදු කාර්යයක් සඳහා භාවිතා නොකොට නිෂ්කාර්යව පැවතුණි. Gas Chromatography Mass Spectrometer යන්ත්‍රය මෙම වසරේදී පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා භාවිතා කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. කෙසේ වුවද මෙවැනි වටිනා යන්ත්‍රයක් නියමිත ක්‍රියාකාරීත්වයේ පවත්වා ගැනීම සඳහා එය සේවා ගිවිසුමට ඇතුළත් කර නියමිත පරිදි වාර සේවාව සිදු කළ යුතුය. මෙම යන්ත්‍රය මිලදී ගැනීමේදී අපේක්ෂා කළ අරමුණු ඉටු කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) අඹ ව්‍යාපෘතිය යටතේ අඹ අස්වැන්න වෙළඳ පොලට ඉදිරිපත් කිරීමේ දී අඹ ගෙඩිවල ඇලවීම සඳහා 2017 වර්ෂයේදී මිලට ගන්නා ලද ස්ටිකර් 3,007,000 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය ආරම්භයේදී ඉතිරිව තිබියදී 2019 මාර්තු 31 දින නැවතත් ස්ටිකර් 200,000ක තොගයක් මිලට ගැනීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වනවිට වටිනාකම රු.841,900ක් වූ ස්ටිකර් 3,105,000ක් ගබඩාවේ පැවතුණි. මේවායින් බොහෝමයක් ස්ටිකර් භාවිත කළ නොහැකි මට්ටමේ පැවතුණි.</p>	<p>2019 වර්ෂයේ මාර්තු මාසයේදී ස්ටිකර් 200,000 මිලදීගනු ලැබූයේ අළුතෙන් ආරම්භ කරන ලද අඹ සැකසුම් කලාපයක් සඳහා වේ. වෙනත් අඹ කලාප සඳහා මුද්‍රණය කරන ලද ස්ටිකර් අළුතින් ආරම්භ කරන ලද අඹ කලාප සඳහා යොදාගත නොහැකි බැවින් එම ස්ටිකර් ප්‍රමාණය මුද්‍රණය කරන ලදී.</p>	<p>නිවැරදි සැලසුම් කිරීම් මඟින් අවශ්‍යතාවයන් හඳුනාගෙන මිලදීගැනීම් සිදුකළ යුතුය</p>
<p>(ආ) 2017 වර්ෂයේ සිට 2019 වර්ෂය දක්වා කාලය තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර තිබූ ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂි බේරුම්කරණ ව්‍යාපෘතිය සඳහා 2018 අප්‍රේල් 05 දින රු.1,290,000ක් වැය කර Gps Trackers unit 100ක් හා 2018 මාර්තු 22 දින රු.4,680,000ක් වැයකර tempered data loggers 130ක් මිලට ගෙන තිබුණි. 2020 ජනවාරි 25 දින වන විටත් ඉන් Gps Trackers unit 98ක් හා tempered data loggers 70ක් භාවිතයට නොගෙන ගබඩාවේ පැවතුණි. අදාළ උපකරණ එලදායී ලෙස භාවිතයට ගෙන නොතිබීම හේතුවෙන් එම ව්‍යාපෘතිය සඳහා වැයකර තිබූ වූ රු.7,292,332ක මුදල ආර්ථික නොවූ වියදමක් බවට පත්වී තිබුණි.</p>	<p>ව්‍යාපෘතිය ඉදිරියට කරගෙන යාමට 2019 වර්ෂයේදී සැලසුම් කළ අතර 2019 වර්ෂයේදී ඉදිරි කටයුතු කිරීම සඳහා කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශයෙන් ප්‍රතිපාදන ඉල්ලුම් කලද ඒ සඳහා අනුමැතිය නොලැබුණි. කෙසේවුවද ඉදිරියේදී රාජ්‍ය මට්ටමින් ශීතදාම ක්‍රමවේදයන් හඳුන්වාදීම් සැලසුම් කිරීම සිදුකරන බැවින් මෙම උපකරණ අඛණ්ඩව භාවිතා කිරීමේ හැකියාව පවතී. තවද මේ වන විට ආයතනයේ ක්‍රියාත්මක පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති සඳහාද මෙම උපකරණ භාවිතා කරන බව කාරුණිකව දැනුම් දෙමි.</p>	<p>අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටුවන ආකාරයට ව්‍යාපෘතියේ සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.</p>

(ඇ) 2016 වර්ෂයේ සිට 2019 අගෝස්තු මාසය දක්වා කාලය තුළ ක්‍රියාත්මක කර තිබූ පළතුරු ඉදවීමට කාබනික ක්‍රම හඳුන්වා දීමේ පර්යේෂණයේ (Induction of fruit ripening by organic method) සොයා ගැනීම් සඳහා ජෛවජනිත අයිනියා ලබා ගැනීම හා පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵල වාණිජ මට්ටමින් ප්‍රවලිත කිරීම සඳහා රු.9,572,715ක් වැය කර තිබුණද, 2019 අගෝස්තු 30 දින වන විට මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාකාරී මට්ටමේ නොපැවතුණි.

මෙම පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රතිඵල විශ්ලේෂණය හා අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල සමාජ ගත කිරීමේ අරමුණින් යුතුව මෙහි සඳහන් උපකරණ මිලදී ගෙන ඇත. පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල අනුව හඳුනාගත් තාක්ෂණයන් වානිජව භාවිතා කිරීමේ ශක්‍යතාව අඩු බව හඳුනා ගැනිනි. එසේ වුවත් කාබනික වගාවන් සඳහා සෞඛ්‍යාරක්ෂිත ඉදවීමේ ක්‍රමයක් ලෙස මෙම පර්යේෂණයෙන් හඳුනාගත් තාක්ෂණය යොදා ගත හැකි බව නිරීක්ෂණය විය.

ව්‍යාපෘති සැලසුම් කිරීමේදී අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටුවන ආකාරයට ව්‍යාපෘතීන් ක්‍රියාත්මක කළයුතුයි.

(ඈ) කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රතිපාදන උපයෝගී කරගෙන ජාතික ආහාර නිෂ්පාදන වැඩසටහන යටතේ ආනයන කරනු ලබන ආහාර වර්ග 07ක බැරලෝහ වර්ග 04ක් අන්තර්ගතව තිබේද යන්න පරීක්ෂා කිරීමට ක්‍රියාත්මක කර තිබූ ව්‍යාපෘතිය සඳහා 2017 වර්ෂයේ රු.1,956,120ක වියදමක් දරා නියැදි 500ක් පරීක්ෂා කර තිබුණි. ඊට අදාළ ව්‍යාපෘති වාර්තාව අනුව ඇතැම් ආහාර ද්‍රව්‍යවල උපරිම ආරක්ෂක මට්ටම ඉක්මවා Cadmium, Arsenic and Lead වැනි බැරලෝහ අන්තර්ගත බව තහවුරුකරගෙන තිබුණි. එසේ වුවද, එම වාර්තාවේ නිගමන හා යෝජනා අනුව බැරලෝහ අන්තර්ගත ආහාර ද්‍රව්‍යයන් පිළිබඳ වැඩිදුර පරීක්ෂාවක් ආයතනය විසින් සිදුකර ඒ සම්බන්ධව වගකිවයුතු සියළුම පාර්ශව වෙත නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සඳහා තොරතුරු ලබාදී නොතිබීම හේතුවෙන් පර්යේෂණ සඳහා වැය වූ මුදල නිශ්කාර්ය වියදමක් බවට පත්වී තිබුණි.

2017 වසරේදී තෝරාගත් ආහාර වර්ග සාම්පල 500 ක විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් පසු එම වාර්තා සහ අවසන් වාර්තාව කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය වෙත ලබා දී ඇත. නමුත් 2018 වසර සඳහා මුදල් ප්‍රතිපාදන නොලැබීම හේතුවෙන් එම වසරේදී ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු ක්‍රියාත්මක නොකරන ලදී. එසේ වුවද අවසන් නිගමනයකට පැමිණීම සඳහා තවදුරටත් මෙම පර්යේෂණ කටයුතු සිදු කළ යුතු බව අවසන් වාර්තාවේදී සඳහන් කර ඇත.

වාර්තාවේ නිගමන හා යෝජනා අනුව බැරලෝහ අන්තර්ගත ආහාර ද්‍රව්‍යයන් ඇති බවට තහවුරු කරගෙන ඇති බැවින් වගකිවයුතු සියළුම පාර්ශව වෙත නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සඳහා යොමුකළ යුතුය.

3.3 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>ආයතනයේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා වූ අධ්‍යක්ෂ ඇතුළු ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ තනතුරු 41 ක් අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයේ පැවැතියද, එම කාණ්ඩයේ තථ්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය 28 ක් පමණක් වූයෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ තනතුරු 13 ක පුරප්පාඩු පැවතුණි.</p>	<p>අදහස් දක්වා නොතිබුණි.</p>	<p>පවතින පුරප්පාඩු පිරවීමට කටයුතු කළ යුතුය</p>

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීටීඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 6.5.1 වගන්තිය හා 2004 පෙබරවාරි 24 දිනැති අංක 01/2004 දරන භාණ්ඩාගාර චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව, ව්‍යවස්ථාපිත මණ්ඩලවල වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළයුතු වුවත් 2019 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණකාධිපතිවරයා වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද්දේ 2020 ජුනි 23 දිනදීය.</p>	<p>අදහස් දක්වා නොතිබුණි.</p>	<p>මූල්‍ය ප්‍රකාශන ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළයුතුය</p>